
Aanbiedingsnotitie bij: Agendapunt 4

Titel: Stand van zaken POP3 algemeen

Bijlage: 1

Bespreekpunten / beslispunten

1. Algemene voortgang POP3 (ter bespreking)
-

Inhoud

In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken van de voortgang van het programma POP3 in 2017.

1. Algemene voortgang POP3

In de bijlage voortgang POP3 (bijlage 4.1) wordt de voortgang beschreven van de openstellingen, verplichtingen en declaraties. Belangrijke conclusie bij deze voortgang is dat het ministerie van LNV en de provincies in de afgelopen maanden de schouders er onder gezet hebben om te komen tot meer en hogere openstellingen.

In de resultaten voor niet grondgebonden maatregelen is dit zichtbaar:

1. Per 1 oktober is 33% van het budget beschikt of betaald. Ten opzichte van 1 januari 2017 is een ruime verdubbeling. De betalingen stijgen licht, vooral door de (eerste) betalingen aan de Jonge Landbouwers en afwikkeling POP2 projecten.
2. Eind 2017 is volgens opgave van de provincies en het ministerie van LNV 65% van het programma budget opengesteld.
3. Provincies en het ministerie verwachten eind 2018 ruim 85% open te stellen. Enkele provincies zijn nog bezig om de programmering voor 2018 verder vorm te geven.

Als alles volgens planning verloopt zullen in 2017 en 2018 de beschikbare Europese middelen tijdig (N+3) benut zijn. Daarvoor is wel essentieel dat provincies, RVO.nl en het Rijk samen de schouders eronder blijven zetten. De planning voor openstellingen in 2017 en 2018 moet gehaald worden om ook na 2018 de ELFPO middelen tijdig te benutten. Daarnaast is essentieel dat subsidieaanvragers projecten tijdig en volledig uitvoeren en declareren.

In de komende periode zullen met name de volgende onderwerpen aandacht blijven vragen

- Provincies en RVO.nl zullen een extra inspanning leveren om de achterstand in afwikkeling dossiers bij maatregel Kennisoverdracht en voorlichting en Samenwerking voor innovatie en EIP in te lopen.
- Provincies en RVO.nl zullen samen maatregelen nemen om subsidieontvangers te stimuleren projecten tijdig in uitvoering te nemen en tijdig (tussentijdse) declaraties in te dienen.
- Openstellingen voor met name de maatregelen productieve investeringen en LEADER blijven achter t.o.v. overige maatregelen. Inzet is ook deze openstellingen te stimuleren.

2. Voortgang Wateropgave

De wateropgave is een belangrijk bestuurlijk aandachtspunt vanwege de afspraken gemaakt tussen Rijk (ministerie I&M en LNV), provincies, waterschappen en LTO. In bestuurlijk overleg is afgesproken dat de adviesgroep Water de voortgang in beeld brengt en de bestuurders adviseert over het oplossen van mogelijke knelpunten in de voortgang. Vanwege de bestuurlijke afspraken is de opgave groter dan de maatregelen binnen het POP3 De inzet van de overige middelen worden met provinciale of regionale maatregelen beschikbaar gesteld.

De Adviesgroep Water zal voor het Bestuurlijk Overleg POP3 (voorzien voor februari 2018) een voortgangsrapportage opstellen. Op basis van de conceptrapportage zijn de belangrijkste conclusies:

1. De inzet van de EU-middelen die voor water beschikbaar zijn (€ 100 mln) krijgt meer vorm. Op 1 juli 2017 is voor ruim € 52 mln subsidieaanvragen ontvangen, hiervan is € 30 mln beschikbaar en doorloopt ruim € 22 mln de beoordelingsfase. Eind 2017 zal ruim € 70 mln van de EU-middelen zijn opengesteld;
2. De inzet van de nationale middelen t.b.v. vermindering uit- en afspoeling nutriënten (€ 100 mln) wordt ook zichtbaar. Ruim € 12 mln is gereserveerd voor projecten in uitvoering en € 8 mln voor projecten in voorbereiding;
3. Ruim 370 waterprojecten zijn in ontwikkeling en uitvoering, waarvan ruim 90% een bijdrage levert aan de waterkwaliteit (waaronder vermindering van emissie nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen). Volgens opgave van de DAW-coördinatoren zijn ongeveer 35.000 landbouwers betrokken bij deze projecten.

3. Uitvoeringsverslag 2016

In de vergadering van het CvT 23 juni 2017 is het concept uitvoeringsverslag 2016 besproken. Het rapport is daarna ingediend bij de Europese Commissie. Naar aanleiding van vragen van de Commissie zijn in het uitvoeringsverslag beperkt wijzigingen doorgevoerd. Belangrijkste wijziging is dat in teksten meer de relatie wordt gelegd met de tabellen die in het jaarverslag zijn opgenomen. De Commissie heeft op 11 oktober 2017 het uitvoeringsverslag geaccordeerd (bijlage 4.1.1). In dit besluit heeft zij een aantal punten meegegeven betreffende de invulling van het evaluatie hoofdstuk (hoofdstuk 7) voor de uitvoeringsverslagen vanaf 2017. In het jaarlijkse voortgangsoverleg met de landendesk van DG Agri zijn hierover afspraken gemaakt. De punten worden verder uitgewerkt door de werkgroep M&E. De werkgroep zal voorstellen doen om het bestaande handboek M&E conform de gemaakte afspraken aan te passen. Het aangepaste handboek zal aan het CvT worden voorgelegd.

4. Uitvoeringsverslag ESI fondsen

In de vergadering van het CvT 23 juni 2017 is het concept uitvoeringsverslag van de ESI fondsen besproken en daarna ingediend bij de Europese Commissie. De Commissie heeft op 2 oktober 2017 het uitvoeringsverslag geaccordeerd. Dit verslag is besproken in de vergadering van ESI-fondsen op 9 november 2017.

5. Bezoek DG Agri 20 en 21 september

Op 20 en 21 september 2017 heeft een delegatie van de Europese Commissie een werkbezoek aan Nederland gebracht. De nieuwe directeur van DG-Agri, Mario Milouchev, maakte deel uit van de delegatie van vier personen. Tijdens het tweedaagse werkbezoek zijn POP-projecten bezocht bij de Wageningen University & Research Glastuinbouw onderzoekslocatie in Bleiswijk, een jonge boer in Alphen aan de Rijn, het collectief Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer Rijn & Gouwe Wiericke, het Veenweide Innovatie Centrum in Zegveld en een collectief project over onderwaterdrainage in samenwerking met het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden.

De delegatie uit Brussel was onder de indruk van de stappen die de Nederlandse landbouw neemt in de richting van duurzaamheid. Daarnaast geven de getoonde innovatieve projecten volgens hen een mooie blik op de toekomst van de landbouw in Europa.

6. Audits en error rate: update actieplan vermindering error rates

Ter informatie is bijgevoegd de op 10 juli 2017 ingediende update van het actieplan ter vermindering van het foutenpercentage bij de uitvoering van het ELFPO, inclusief de daarbij behorende tabel.
